

LITERATUUR-OVERZICHTEN.

WEEKBLADEN.

Münchener medizinische Wochenschrift. 1930, No. 38.

K. LANDÉ. *Lorchelvergiftung und Leberschädigung*. — Naar aanleiding van 30 gevallen beschrijft LANDÉ het ziektebeeld der vergiftiging door *helvella esculenta*. Dit is het doorgaans weinig ernstig, is gekenmerkt door icterus, die gewoonlijk 36—40 uren na het gebruik zich vertoont. Toch komen ernstiger vergiftigingen voor: LANDÉ deelt 3 gevallen mede, welke drie verschillende stadia der acute of subacute leveratrofie vertoonen en van welke één doodelijk verliep. Deze paddestoel bevat een hepatotroop vergif, dat door op zijn minst 2 minuten koken wordt uitgetrokken: indien men dus het kookwater afgiet, kan zij waarschijnlijk zonder gevaar worden genuttigd.

F. SEEBER. *Symptomatische Purpura fulminans bei Meningokokkensepsis*. — Ziektegeschiedenis.

K. HERMAN. *Zur Klinik und Diagnose der SIMMONDSSchen Krankheit*. — Een geval.

A. BIER. *Beiträge zur Heilkunde aus der chirurgischen Universitätsklinik in Berlin. V. Abhandlung: Der Schwefel. 2. Teil: Der Schwefel als isopathisches Mittel*.

K. GUTZEIT. *Ueber die Behandlung des Morbus BIERMER mit Magenpulver (Ventraemon)*. — Zes van 7 lijders aan de ziekte van BIERMER reageerden op 3 maal daags 10 gram ventraemon even gunstig als ons dat van de leverbehandeling bekend is. Bij één patiënt mislukte deze behandeling door onbekende oorzaak. De behandeling met ventraemon is goedkooper dan die met lever of leverpraeparaten en wordt door sommigen beter verdragen.

K. ZIEGLER und M. DÖRLE. *Mögliche Ursachen chemotherapeutischer Misserfolge*. — Men mag een scheikundige stof als therapeuticum niet beoordeelen naar haar werking op bacteriën in vitro of in cultures. Het komt erop aan, hoe zij zich gedraagt tegenover het adsorbeerend en beschermend vermogen van het milieu, de eigenaardigheden, die de gewenning uitlokt enz.

P. KARGER. *Ueber Betruhe und Schonung bei Krankheitszuständen im Kindesalter*. — Opmerkingen bij het artikel van VON SEHT. Met beantwoording door deze.

E. SCHRADER. *Ueber Wirbelsäulenbeschwerden bei Oberschenkelamputierten*. — Opmerkingen bij het artikel van KARFIOL. Met beantwoording door deze.

A. E. LAMPÉ. *Ueber den MENIÈRESchen Symptomenkomplex*. — Overzicht.

J. PLESCH. *Hydrodynamische Prinzipien einer richtigen Blutdruckmanschette („Druckring“)*. — PLESCH bespreekt de eischen, aan welke een betrouwbare manchet moet voldoen. Door vele afbeeldingen wordt een aldus door hem vervaardigde manchet verduidelijkt.

B. ASCHNER. *Die Krebsbehandlung bei PARACELSUS*.

La Presse médicale, 1930, No. 68.

M. LABBÉ, R. BOULIN et JUSTIN-BESANÇON. *L'urée du sang et la constante d'AMBARD au cours du diabète sucré*. — Bij 46 pCt. van hun lijders aan diabetes met ondervoeding vonden schrijvers het ureumgehalte van het bloed en de constante van AMBARD verhoogd, zonder dat hiervoor een andere oorzaak dan de diabetes te vinden was. Deze azotaemie is nog onopgehelderd. Bij hun patiënten zonder ondervoeding bestond bij 38 pCt. azotaemie en was de constante van AMBARD bij 77 pCt. verhoogd; ongeveer in de helft der gevallen werd dit door andere oorzaken dan den diabetes verklaard.

H. JUMON. *L'asthme infantile et les réactions qui lui sont associées (dermatoses prurigineuses, insuffisance hépatique); syndrome „arthritique“ infantile*. — Uitvoerig bespreekt JUMON deze bij kinderen zóó vaak samengaande ziekten, dat hij ze samen-

vat onder den naam „syndrome arthritique infantile”. De oorzaak is een anaphylactische of colloidoclasische schok.

J. FONTES. *A propos du déterminisme de l'accouchement*.—Uit de proeven op dieren van FONTES blijkt, dat bij het begin der bevalling in het bloed der moeder een stof circuleert, die in sterke mate de baarmoeder tot contracties prikkelt. Deze stof verdwijnt onmiddellijk na de bevalling uit het bloed; zij wordt blijkbaar niet door het kind, doch door placenta of vliezen gevormd.

La Presse médicale. 1930, No. 69.

D. DENÉCHAU et R. PRIEUR. *L'iléus réflexe au cours de la lithiase réno-urétérale*. — Naar aanleiding van eenige gevallen bespreken schrijvers den reflectorischen paralytischen ileus, dien men somtijds gedurende een niersteencoliek waarneemt en die groote diagnostische moeilijkheden kan opleveren. Men dient hem als een gevolg van een niercoliek te herkennen om een doorgaans nutteloos operatief ingrijpen te voorkomen.

A. CASSUTO. *Dosage colorimétrique de l'azote du sang (semi-microméthode); un très simple procédé*. — In bijzonderheden wordt de techniek beschreven.

J. MOUZON. *La pancréatectomie partielle dans le traitement des états d'hyperinsulinisme*. — Literatuuroverzicht.

La Presse médicale. 1930, No. 70.

A. NETTER. *Le sérum d'anciens malades dans le traitement des poliomyélites*. — In het praeparalytische stadium kan men door intramusculaire inspuitingen van serum van genezen poliomyelitislijders de verdere ontwikkeling der ziekte voorkomen; ook de eerste dagen na het ontstaan der verlammingen zijn deze injecties nog van groot nut. Het in ampullen bewaarde serum blijkt na jaren nog werkzaam te zijn. Heeft men dit niet bij de hand en beschikt men niet over oud-patiënten, dan neme men serum, desnoods citraatbloed, van gezonde personen uit de omgeving der lijders.

F. HEIM DE BALSAC, E. AGASSE-LAFONT et A. FEIL. *Préparation et manipulation des corps radio-actifs; risques pathologiques professionnels; mesures prophylactiques et résultats*. — Uitslagen van 2 enquêtes. Over het geheel wordt behalve door geneeskundigen weinig met radio-actieve stoffen gearbeid en zijn de voorzorgsmaatregelen in de fabrieken enz. voldoende. Schrijvers bespreken deze maatregelen en deelen eenige ziektegevallen mede.

G. PARTURIER. *La cholécystite traumatique existe-t-elle?* — Negen ziektegeschiedenissen van patiënten, die colieken zooals bij cholelithiasis vertoonden onmiddellijk na een rechtstreeksch letsel van de leverstreek of na een indirect trauma (val van een paard, schokken van een auto, thoraxcompressie, contracties der spieren van rechter arm en borst, trekking door ptosis). Galsteen werden niet gevonden.

P. MONOD et E. KIRALY. *Perforations de l'utérus infecté (post abortum)*. — Casuïstiek.

J. QUERANGAL DES ESSARTS. *Parasitisme accidentel du tube digestif par un acarien de la famille des tyroglyphinés: le tyroglyphus farinae*. — Bij onderzoek van een duizendtal faeces werd 8 maal de tyroglyphus farinae DE GEER gevonden. Deze bevond zich toevallig hierin, veroorzaakte geen ziekteverschijnselen en bij herhaald onderzoek der faeces van deze 8 personen werden nooit meer de parasieten of eieren gevonden.

La Presse médicale. 1930, No. 71.

J. CAUSSIMON. *La valeur pronostique des variations de poids chez les tuberculeux pulmonaires*. — Uitvoerig wordt de beteekenis der gewichtschommelingen bij de verschillende vormen van longtuberculose besproken. Prognostisch gunstig is bovenal de stabiliseering der gewichtskromme.

D. BERCEANU, M. SLATINA et ALBULESCO. *L'origine des réactions post-opératoires (leucocytose, fièvre, azotémie) et leur importance pratique dans le pronostic des suites opératoires*. — Als reactie van het organisme tegen een operatief ingrijpen vindt

men na aseptische operaties leucocytose, temperatuursverhooging en azotaemie, welke aetiologisch nauw samenhangen. Zij zijn recht evenredig met den leeftijd en het weerstandsvermogen van den lijder en kunnen dit ook zijn met duur en intensiteit der operatie. Zij zijn prognostisch van belang: sterke leucocytose, koorts en duidelijke azotaemie (zonder lever- of nieraandoeningen) zijn een zeer gunstig teeken; matige leucocytose, koorts en azotaemie zijn een gunstig teeken; zeer geringe leucocytose, geen of bijna geen koorts, ongewijzigde azotaemie zijn een reden voor zorgvuldige contrôle van den patiënt, terwijl ontbrekende leucocytose of leucopenie en hypothermie prognostisch ongunstig zijn.

Ier Congrès international de microbiologie (à suivre).

La Presse médicale, 1930, No. 72.

J. CHALIER et R. FROMENT. *A propos d'un syndrome purpurique sévère secondaire à une angine diphthérique commune; de l'importance du signe du lacet et de la sérothérapie familiale.* — Zeventien dagen na het begin van een niet ernstigen aanval van diphtherie vertoonde de reeds herstelde patiënt purpura, bloedingen uit neus, nieren enz., die ten slotte overwonnen werden door dagelijks herhaalde inspuitingen van serum van de moeder. Door afsnoering van een arm ontwikkelden zich huidbloedingen (signe du lacet).

G. et R. LEVEN. *Les vomissements périodiques avec acétonémie (à propos de travaux récents).* — Critische bespreking der moderne opvattingen.

Ier Congrès international de microbiologie (suite et fin).

P. SMIT.

Medizinische Klinik, 1930, No. 20.

W. TRENDELENBURG. *Die Aufgaben der physiologischen Unterrichts in der ärztlichen Ausbildung.* — Voordracht.

L. CASPER. *Die Indikationsstellung in der Behandlung der Prostatahypertrophie.* — Beschouwing. De gevaren van de prostatectomie moeten nauwkeurig worden overwogen. De keuze moet alleen gemaakt worden tusschen deze afdoende behandeling en het geregeld catheteriseeren, alle andere behandelingen (electrocoagulatie, onderbinding van het vas deferens e.d.) worden afgekeurd.

J. JACOBI. *Zur Diagnose perforierter Gehirnneurysmen.* — Beschrijving van een geval. De diagnose werd tijdens het leven niet vermoed.

H. STEINITZ. *Zur Diagnose des Cystennieren.* — Beschrijving van een goed waargenomen geval. De pyelographie geeft belangrijke diagnostische hulp.

K. IMHÄUSER. *Beitrag zur Papageienkrankheit.* — Mededeeling van een ziekte-geschiedenis. De longafwijkingen werden Röntgenologisch gevolgd.

E. LICHTMANN. *Ueber Erfolge mit Lebertherapie bei einem Falle von paroxysmaler Kältchämoglobinurie.* — Genezing door gebruik van lever.

H. DONALIES und J. SCHMIDT. *Beitrag zur Kenntnis der Lungen-Aktinomykose.* — Beschrijving van één geval.

E. VON THURZÓ. *Der epileptische Organismus und die Symptome dieser Erkrankung.* — Voordracht.

PH. KUHN. *Weitere Mitteilungen über Bakterien und Pettenkoferien.* — Mededeeling over metaplasie van bacteriën in ongunstige omstandigheden. Aanvulling van het artikel in *Med. Klinik*. 1929, no. 35.

K. SCHMIDT. *Ueber die Verwendung von Eutissol-Präparaten in der ambulanten Unfallpraxis.* — Eutissol is in werkzaamheid te vergelijken met ichthyol, doch is kleurloos en bijna reukeloos.

W. VAGEDES. *Klimova in der nervenärztlichen Praxis.* — Klimova is een mengsel van ovariumpraeparaat, broom, yohimbin en animasa en is aan te bevelen bij climacterische stoornissen.

Aerztliche Gutachten aus dem Gebiete des Versicherungswesens.

H. ENGEL. *Dienstbeschädigung für eine angeblich traumatische Tuberkulose abgelehnt.*

F. BOENHEIM. *Endokrinologie.* — Overzichtsreferaat.

P. VAN PAASSEN.

Wiener klinische Wochenschrift. 1930. No. 36.

Originalabhandlungen. E. LAUDA und E. FLAUM. *Zur Frage der innersekretorischen Funktion der Milz.* — Laboratoriumratten hebben bijna regelmatig een latente bartonellainfectie, welke actief wordt, indien men de milt wegneemt. Verbindt men twee ratten door een buikanastomose, waardoor de peritoneumholten samenhangen en neemt men bij één de milt weg, dan blijven beide vrij van actieve besmetting. De milt van de eene rat werkt dus beschuttend voor de tweede en kan dit slechts doen langs den peritonealen lymphsamenhang. De beschutting berust dus op een in de vloeistof opgeloste stof d.w.z. op een milt-hormoon.

E. NEUBER. *Serologische und allergische Reaktionen beim Sklerom, besonders in Beziehung auf die spezifische Therapie.* — Bij rhinosclerom kan men in het serum complementbinding aantoonen; door intracutane enting met gedooide sclerom bacillen kan men een duidelijk specifieke allergische reactie opwekken en door het zelfde vaccin — eventueel ondersteund door Röntgenstralen — genezing verkrijgen.

T. PLATTNER und H. HINTNER. *Der Nachweis einer parasymphicomimetischen Substanz in der Iris.* — Door uittrekken met zoutzure alcohol werd uit de iris van het konijne oog een stof verkregen, welke op het hart werkt als prikkelend op den n. vagus.

W. WINKLER. *Ein Fall von Syringomyelie mit einseitiger segmentaler Alopecie.* — Beschrijving van een man lijdende aan syringomyelie, waarbij in hoofdzaak de rechter arm aangetast was. Aan dien arm was de haarontwikkeling op zijn minst gelijk aan die van den linker arm, maar de rechter borsthelft was haarloos. De haren aldaar waren niet uitgevallen, doch niet tot ontwikkeling gekomen.

H. STOCKER. *Thyroxin-Parathormon, die Kombinationstherapie bei postoperativer Tetanie.* — Bij een lijder aan tetanie na kropoperatie kon door parathormon de kalkstofwisseling hersteld worden, na toediening van thyroxine verbeterde ook de hyperphosphatämie, waarop spoedig een volkomen herstel van de tetanie volgde.

H. STEIN. *Untersuchungen über den Wasserhaushalt bei Lungentuberkulösen.* — Sterk zweetende phthisici zijn niet dorstig, het zweeten veroorzaakt dus in het lichaam geen armoede aan water, maar is in tegendeel een regulatie voor de overmatige waterophooping, welke een gevolg is van het te sterke weefselverval. De waterrijkdom is aan te toonen door den te langen duur van een huidinfiltraat door intracutane injectie van 0.1 cM³ zoutoplossing, omgekeerd kan men uit dien duur vóór het verdwijnen een maat vinden voor de activiteit van de tuberculose.

R. BRAUN-FERNWALD. *Wie kann man die Schwangerschaft in früherer Zeit diagnostizieren und welche Irrtümer können bei der Frühdiagnose der Schwangerschaft unterlaufen.* — Een bespreking van de veranderingen in vorm en vastheid van de baarmoeder tijdens de eerste weken van de zwangerschap.

M. SETZ. *Welchen Einfluss hat der Bauplan des Krankenhauses auf die Verminderung der Betriebskosten.*

Richtlinien für die Praxis. R. NEURATH. *Sorgenkinder. Aphoristisches zur Deutung, und Behandlung infantiler Entwicklungsschwäche.*

J. ED. ST.

The Lancet, No. 5585, 13 September 1930.

SIR CHARLES J. MARTIN. *Thermal adjustment of man and animals to external conditions.* I. — Overzicht van de proeven omtrent localisatie van de warmte-regulatie in het zenuwstelsel. Voor de handhaving der lichaamstemperatuur wordt bij de lagere zoogdieren alleen de verbranding veranderd, waardoor alleen lagere temperaturen kunnen worden verdragen; bij de hogere treedt bovendien de regeling der warmteafgifte in werking, en wel het sterkst bij den mensch, hetgeen het verdragen van warmte boven lichaamstemperatuur mogelijk maakt.

W. R. F. COLIIS. *A review of the treatment of asthma.* — Het meerendeel der onderzochte asthmatische kinderen bleek allergisch te zijn, en wel voor een belangrijk deel tegenover meer dan een antigeen. Ook bij allergie tegenover een enkel

antigeen blijkt desensibiliseeren ook met niet-specifieke middelen mogelijk; deze werkwijze doet vermoedelijk specifieke antistoffen ontstaan, die echter na zekeren tijd weer uitgewerkt zijn.

L. F. R. KNUTHSEN and F. HOWARD HUMPHRIS. *Pruritus ani et vulvae*. — Overzicht van de wijzen van behandeling, met bijzonderen nadruk op de ultra-violette- of Röntgenstralenbehandeling.

MICHAEL J. SMYTH. *Abdominal torsion of omentum*. — Beschrijving van het ziektebeeld en 7 gevallen. De „abdominale” vorm wordt geplaatst tegenover de vaker voorkomende steeldraaiing van het net in een liesbreuk, en wordt meestal pas vastgesteld bij operatie, die wegens vermeende appendicitis wordt ondernomen.

T. W. WADSWORTH and J. T. FLANAGAN. *Benzyl-cinnamate treatment of pulmonary tuberculosis*. — Van 16 behandelde lijdens aan vergevorderde phthisis vertoonde ongeveer de helft Röntgenologisch en klinisch verbetering. Destof wordt in 1 pCt. oplossing in olie in de bilspier gespoten in reeksen van 12 dagelijksche inspuitingen, waartusschen 2 weken rust; 6 weken na de derde reeks wordt deze kuur herhaald.

KENNETH STONE. *A study of yeasts by the complement-fixation test*. — Door een complementbinding-reactie, met zoutoplossing waarin de te onderzoeken gistsoort gesuspenderd is geweest, en serum van een tegen een bekende gistsoort geïmmuniseerd konijn, konden giststammen scherp van elkaar worden onderscheiden. Alle stammen uit spruw bleken tot één groep te behooren; verschillende stammen, gekweekt uit lymphogranuloom, tot vijf andere groepen.

B. A. PETERS. *Severe diphtheria*. — Uitgaande van de opvatting, dat de gevaarlijke werking van het diphtherie-toxine mede berust op uitvlokking van de serumcolloïden in de fijne haarvaten, hetgeen door antitoxisch serum niet kan worden tegengegaan, werden stoffen toegediend, die de vloeibaarheid van het serum bevorderen: overmaat alcaliën, schildklier en kleine hoeveelheden jodium. Het aantal sterfgevallen gedurende een zware epidemie daalde na invoering dezer werkwijze tot de helft, met name kwamen gevaarlijke verlammingen minder voor.

LACHLAN GRANT. *A note on septic carriers*. — Steenpuisten en andere huidinfecties blijken veelvuldig voor te komen in de omgeving van lijdens aan chronische infecties (beenzweren, infecties van mond en luchtwegen), en worden blijkbaar overgebracht door het gebruik van dezelfde waschkom. Stroomend water is meestal afdoende om de verspreiding te voorkomen.

HAROLD G. BROADBRIDGE. *Gonorrhoea in the female child*. — Eenige technische wenken voor de behandeling.

J. PINKHOF.

Dermatologische Wochenschrift. No. 37, (Bd. 91), 1930.

E. ISRAELSKI. *Haut- und Nagelveränderungen bei ankylosierendem Gelenkrheumatismus*. — Beschrijving van 4 gevallen van een chronisch-infectieuze ankyloserende polyarthritis, waarbij aan de uiteinden der vingers een bruine pigmentatie ontstond, die later in een ontstekingserytheem overging. Ten slotte werd de huid daar pleksgewijze atrophisch. Als gevolg ontwikkelden zich ook trophische stoornissen aan de nagels („ubunguale hyperkeratose”).

L. KLEEBERG. *Lymphogranuloma inguinale mit Erythema nodosum und aphthösen Erscheinungen am Genitale*. — Het erythema nodosum, dat bij het lymphogranuloma inguinalis kan voorkomen, is op te vatten als een (septisch of toxisch) metastatisch proces. Als therapie van het lymphogranuloma inguinalis wordt de intracutane behandeling met stijgende doses tuberculine (0.025—6 mgr.) geroemd.

C. MONCORPS. *Restzustand nach bindegewebiger Organisation der physiologischen Vorhaut-Glansverklebung*. — Titel dekt inhoud. Afbeelding.

K. HOSOYA, E. SCHILF und K. WATANABE. *Histamin und seine Beziehung zu den Gewebshormonen in der Haut*. — Voor kort verslag ongeschikt.

Dermatologische Wochenschrift, No. 38, (Bd. 91) 1930.

K. STEINER. *Zur Polymorphie des Granuloma annulare*. — Het granuloma annulare kan een polymorph en generaliseerd karakter aannemen, zooals blijkt uit drie mede-

gedeelde atypische gevallen, bij welke de diagnose met behulp van het histologisch onderzoek met zekerheid gesteld werd. De polymorphie hangt wellicht samen met de aetiologie, welke vermoedelijk toch niet altijd dezelfde is. Ook wanneer verschillende haarden zich in een ongelijken ontwikkelingstoestand bevinden, kan hierdoor de ziekte waarschijnlijk een polymorph karakter vertoonen.

F. VON PÓR. *Die Bedeutung der Alopecia frontalis adolescentium in der Deszendenzlehre.* — De bij de puberteit ontstaande verandering der haarbegrenzing aan het voorhoofd van jonge mannen is als physiologische idiokinese te beschouwen. De aanvankelijk domineerende moederlijke „Erbanlagen” worden ten gevolge der idiokinese bij de puberteit recessief, terwijl de tot dien tijd recessieve vaderlijke, onder ontwikkeling der alopecia frontalis adolescentium, nu dominant worden.

M. LANG. *Ueber die Wasserstoffionenkonzentration der in der Dermatologie verwendeten officinellen Umschlagwasser.* — Hoe meer het zuur-base-evenwicht op eczemateuse huidgedeelten in de alcalische richting verschoven was, des te beter waren de uitkomsten verkregen met de zure omslagen.

W. MARTIN. *Erfolgreiche Behandlung der chronischen Furunkulose mit Detoxin.* — De toxine (J. A. WÜLFING, Berlin) is een uit dekepitheel bereid, keratinaat, met een hoog gehalte aan organisch gebonden zwavel. Gunstige ervaringen. 1—2 keer per dag worden 10 cM³ in de ader gespoten (5—20 injecties).

E. BERG. *Epididymitis paratyphosa.* — In geen enkel ander orgaan kon de paratyphus B-bacil (die uit punctaat van den bijbal en later na doorbraak, uit den etter in reïncultuur verkregen werd) langs bacteriologisch-serologischen weg aangetoond worden. De besmetting was waarschijnlijk ontstaan bij de geslachts-gemeenschap met een paratyphusbacillendraagster.

LILIENSTEIN. *Erwiderung auf den Aufsatz von prof. dr. BRUCK.* — „Ueber die angebliche Gefährlichkeit intravenöser Gonococceninjektionen”. Verweerschrift tegen het artikel van BRUCK, dat tegen de eerste mededeeling van LILIENSTEIN (*Dermat. Wochenschr.* 1929, No. 50) was gericht.

P. G. RINSEMA.